

OBRITNIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“ (Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15.
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.—
posamezna številka . . . 1.50

V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik dipl. teh. A. Kunstler. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen je z dovoljenjem uredništva.

Leto I.

Ljubljana, dne 1. septembra 1932.

Štev. 12.

Pozdravljeni tovariši obrtniki!

V nedeljo, dne 4. septembra se zbero obrtniki iz vseh krajev naše banovine v Ljubljani, da skupno pred stanovskimi tovariši iz drugih banovin iznesejo naše obrtniške težnje in da manifestirajo tudi nedeljivo vezo jugoslovenske obrtniške vzajemnosti.

Na zboru se sestanemo obrtniki Slovenci — Srbi in Hrvati, da tako javno pokažemo obrtniško potrebo, ki je nastala vsled razmer tega časa in da na zboru razpravljamo o vseh perečih vprašanjih, ki nas danes zadevajo tako z ozirom na socialno in gospodarsko-politični položaj obrtništva naše države. Gotovo je, da sklepi našega zbora ne bodo ostali brez pomena na vodilnih mestih državne vlade, saj se ta zbor vrši na željo obrtnikov vse dravske banovine.

Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani, svesto si svojih nalog in ciljev je že pred meseci napovedalo to zborovanje, katerega glavni namen je izmenjava misli, stvarne razprave, sprejetje sklepov in prepričati nadaljno rafinirano obkoljevalno politiko velekapitala.

Obrtniki smo vedno preskromni in ne zahtevamo tega, kar nam pripada, zato so zapeljali voz naše obrtniške politike na svojo zemljo. Mi pa hočemo, da se naše želje in pritožbe, kakor vse druge nadloge, ki nas danes tarejo, omilijo in uslišijo. Kot odpomoč tem nadlogam je nam pa brez dvoma potrebna obrtniška skupnost, da z njo povzdignemo naš obrtniški družabni položaj zopet na ono stopnjo, katero zavzemajo vsi drugi svobodni pridobitni stanovi od trgovca, preko obrtnika do industrija.

Zbor, ki je pred nami, je predstavnik onih zavednih obrtnikov, katerim je obrtniška skupnost glavni cilj, ne meneč se za svoje prijatelje ali neprijatelje, ki jim morda ta zbor vsled tega ni všeč, ker hočemo obrtniki dokumentirati, da so uspehi obrtništva v naši državi dosegljivi le, ako je obrtništvo združeno z vsemi stanovskimi tovariši.

V naših vrstah mora prevladati edino pravo naziranje, da je poedinec nič,

celota pa vse. Čim se bo to naziranje do popolnosti usidralo v nas samih, tedaj šele bodemo znali ceniti skupnost, enotnost in celoto.

V prisotnosti naših tovarišev obrtnikov Srbov in Hrvatov, ki čutijo z nami in ki so nam v teh težkih časih edina odkritosrčna moralna opora, moramo pokazati, da smo končno tudi mi obrtniki dravske banovine njih tovariši, kateri si želimo prav tako prostega odločanja v svoji obrtni politiki, v svojih gospodarskih institucijah, kot so ga dosegli oni. Mi slovenski obrtniki, smo sicer dobri organizatorji, nikakor pa ne zadostno zavedni pripadniki obrtnega stanu, ker nismo ponosni na svoj obrtniški stan, s katerim si služimo kruh.

Tovariši obrtniki! Imejmo zaupanje v samega sebe in v one, katere si zberemo po svojem prostovoljnem preudarku za vredne, da nas zastopajo. Uprav na tem zboru se zberete obrtniški borci iz vseh krajev naše države, kateri mnogi ste v obrtniških borbah že osiveli, toda menjali niste svojega prepričanja in ste ostali poštenu, kadar je bilo reševati vprašanja, ki so za naš obrtnike življenjskega pomena.

Ravno to, da se našega zbora udeležite taki obrtniški borci, ki ste delovali v obrtniškem pokretu pod raznimi obrtnim in drugimi zakoni podvigne naš zbor na častno višino. Neizmerno nas pa razveseljuje to, ker moremo na tem zboru pozdraviti tudi na stotine razsodnih in zavednih mlajših borcev. Mi obrtniki vidimo zadoščenje v tem, da si je baš društvo jugoslovanskih obrtnikov dravske banovine v Ljubljani začrtalo smer, ki je jugoslovansko-obrtniška, katera daje našemu boju moč in voljo k ustvarjanju samostojnosti. Ako bodemo obrtniki dravske banovine složno s tovariši drugih banovin reševali vprašanja našega dobrobita, potem bodemo sigurno uspeli.

Ko se bo prava obrtniška gospodarska politika pričela gnesti pod nadzorstvom obrtnikov, takrat bo pa dobrobit in ugled našega obrtniškega stanu

dobil šele svojo odgovarjajočo stopnjo v družbi gospodarskih panog.

Z zavestjo, da smo zadali temu zboru važno nalogo, katero bodete reševali, naši pravi obrtniški voditelji, in katerim ni lastna oseba nič, celota vse; bodemo mi zborovalci spoznali, kdo je za skupnost vsega obrtništva in za njegov podvig. Videli pa bodemo tudi, da ne bo onih, ki sicer na vso moč in vedno poudarjajo skupnost obrtništva, so pa faktično goli slovenski obrtniški separatisti. Mi se prav dobro zavedamo, da ni niti narodne niti obrtniške skupnosti, dokler se ne zave slehern državljan in slehern obrtnik, da je naša moč in zmaga le v skupnosti nas vseh. V upanju na boljšo samostojno obrtniško bodočnost pozdravljamo ta prvi veliki obrtniški zbor jugoslovanskega obrtništva v Ljubljani, Vas neustrašne odločne obrtniške zborovalce, posebno pa še Vas, zastopnike bratskih srbskih in hrvatskih obrtniških udruženj in Vam kličemo

Živelj obrtniki! Živela Jugoslavija!

Udeleženci dobe četrtinsko vožnjo na železnici, če pišejo po potrebnem legitimaciji na društvo v Ljubljani. Legitimacija velja za 17 dni.

Obrtniki udeleženci „Obrtniškega zbora“ se opozarjajo na sledeče:

1. „Zbor“ se vrši v dvorani hotela Uniona na Miklošičevi česti št. 3. Dvorana ima prostora za več kot 3000 ljudi. Telefon št. hotela Uniona so 2026, 2750, 2707.

2. Pisarna društva „Jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani“ je na Borštnikovem trgu št. 1/I (hiša Mihelčič), telefon št. 2704 in 2911.

3. Predsednik rediteljskega odseka Košak Ivan, Ljubljana, Rimska cesta 23; podpredsednik Vidmar Karl, Rimska cesta 6, tel. 3119.

a) načelnik sprejema na kolodvoru: Breskvar Ivan, Sv. Petra cesta 25; tel. št. 2044.

b) načelnik sprejema v Unionu: Pičman L., Ilirska ulica 15, telefon 2911;

c) načelnik odseka za prodajo znakov: Geyer Rudolf, Vošnjakova 10, telefon 3291;

č) načelnik popisovalnega odseka: Pogačnik M., Kongresni trg 12;

d) načelnik rediteljskega odseka: Šimenc H., Kongresni trg 8.

e) načelnik za preskrbo legitimacij za četrtinsko vožnjo, za žigosanje teh legitimacij, za prenočišča, za prehrano itd.: Mihelčič Ivan — Jager St., Borštnikov trg 1/I, telefon 2704.

Ves rediteljski odsek ima preko 80 članov. 4. Policijska uprava: Bleiweisova cesta 22, telefon 2099, 2119.

6. Poštni uradi: Glavna pošta, Prešernova ulica, telefon 2680.

6. Bolnišnica: Zaloška cesta 2, telefon 2030, 2230, Rešilna postaja telefon 2209.

Obrtniki s teritorija novosadske skupne zbornice, glasujejo ponovno o sistemu zbornic.

Kljub temu, da je z uredbo z dne 5. avgusta 1932. zaenkrat predpisana skupna zbornica v Novem Sadu bo držalo to le dotlej, dokler se obrtniki s teritorija imenovane zbornice ne izrečejo za avtonomno zbornico. Dovoljeno je ponovno glasovanje in vlada veliko navdušenje obrtništva za samostojne „Obrtne zbornice“.

Gospod minister Mohorič je odločil, da se imajo odločiti obrtniki s teritorija naslovne zbornice do dne 9. marca 1933 kakšne zbornice žele, kaor to predvideva obrtni zakon.

Dopis poslan od ministerstva trgovine in industrije Kr. Banski upravi v Novem Sadu z dne 6. avgusta 1932 II. Br. 25411 se glasi:

„Na podlagi odredb § 393 točke c) obrtnega zakona se more razdvojiti obrtni odsek od trgovsko-industrijske in obrtne zbornice v Novem Sadu in za obrtništvo osnovati posebna obrtna zbornica ako se potem, ko stopi obrtni zakon, a najdalje za leto dni t. j. do 9. marca 1933 izreče tako obrtni odsek, kakor večina obstoječih prisilnih in neprisilnih obrtnih organizacij za izločitev. Z ozirom na to, da je na področju trgovsko-industrijske in obrtne zbornice v Novem Sadu izvedena prisilna organizacija obrtnikov, je ministerstvo na tem, da se stanje v pogledu organizacije posebne obrtne zbornice za področje dosežanje skupne zbornice čimprej razjasni in da se organizacije čimprej izjavijo, dali so za odvojen obrtni odsek od skupne zbornice ali za osnovanje posebne obrtne zbornice ali ne. Ministerstvo smatra, da za glasovanje pridejo v poštev samo udruženja (zadruga) obrtnikov prisilnega karakterja a ne tudi prostovoljne organizacije.

Radi tega se Banska uprava pozivlja, da obrne vsem prisilnim zadrugam obrtništva na področju Novosadske zbornice pozornost na imenovano zakonsko odredbo, da jih opozori na pravico, katera jim po zakonu pripada in da se te pravice čimprej poslužijo. Kot zbornično področje se vzame področje po novi uredbi o trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornicah. Zadruga imajo odločiti o sistemu zbornic pravomočno samo na redni letni ali izredni skupščini, katero skličejo na podlagi odredb svojih pravil. Na vabilu na skupščino se ima, kot posebna točka dnevnega reda naznačiti predmet, po katerem se ima odločevati. Sklep skupščine se ima dokazati samo s skupščinskim zapisnikom, kateri mora biti pravilno po statutu overovljen. Banska uprava ima predpisati, da ji vsaka zadruga predloži overjen prepis dotičnega mesta skupščinskega zapisnika, ki se nanaša na zbornično vprašanje. Prepis imajo overiti prvostopne upravne oblasti. Sklep o sklicanju skupščine se ima dostaviti na znanje prvostopni upravni oblasti.

Banska uprava ima odločiti, da skupščini zadruga, na kateri se rešuje zbornično vprašanje, prisostuje zastopnik državne oblasti, ki ima skupščinski zapisnik tudi overiti. Skupščini more prisostovati tudi po en delegat trgovske, industrijske in obrtne zbornice v Novem Sadu in zemaljskog saveza zanatlijskog udruženja u Beogradu, kateri imajo na skupščini tudi pravico govoriti.

O tem se direktno obvešča tudi trgovsko-industrijska in obrtna zbornica v Novem Sadu in Zemaljski savez zanatlijskih udruženja v Beogradu.

Povodom te stvari je obrtniški Savez u Beogradu poslal vsem obrtnim zadrugam v Bački po tri dopise, v katerih jih obvešča, kako in kaj treba storiti in delati, da na skupščinah sklenejo tako kot to interesi obrtništva zahtevajo. To je, da se vsi obrtniki izjavijo za posebno obrtno zbornico v Novem Sadu.

V Bački se je že vršilo v nedeljo dne 21. avgusta 8 občnih zborov obrtniških zadrug, ki so se izjavile soglasno in spontano za svojo obrtniško zbornico v Novem Sadu. Značilen je rezultat v mestu Subotici, kjer se je skupščine udeležilo točno 200 članov, a jih je 199 glasovalo za svojo posebno obrtno zbornico a en član za skupno — ta je član obrtnega odseka sedanje skupne zbornice, ki ima del članov tega odseka pod popolno moralno oblastjo. Vsekakor je samo glasovanje v nedeljo dne 21. avgusta 1932 dokaz, da obrtništvo v Bački noče skupnih zbornic, ki so mu bile zaenkrat predpisane. V nedeljo dne 28. avgusta se pa vrši 25 občnih zborov obrtniških zadrug v Bački, katerih sklepi bodo tudi soglasno za posebne obrtniške zbornice.

Glasovanja v Bački so dokaz, da obrtništvo noče več protektorata trgovine in industrije, ker je dovolj zmogljivo voditi v svoji zbornici tako gospodarsko politiko, kot jo interesi obrtništva zahtevajo.

Ostane nam tedaj še odločitev s področij skupnih zbornic v Ljubljani in Splitu, ker je po-

sebna obrtna zbornica v Novem Sadu že gotova stvar.

Mi obrtniki Dravske banovine upravičeno pričakujemo od g. ministra trgovine in industrije, da tudi Banski upravi v Ljubljani pošlje g. minister sličen akt, s katerim naj bo vsem obrtniškim zadrugam omogočeno svobodno, kot v Bački sedaj glasovati o sistemu zbornic. Ker so bila dosedanja glasovanja izvršena brez kontrole državnih oblasti in pod pritiskom funkcionarjev sedanje skupne zbornice, ki jim ni bilo na tem, da bi se obrtništvo tako izjasnilo, kot njegov interes zahteva. Dalje moramo to pričakovati radi tega, ker se ni niti polovica obrtnih zadrug v dravski banovini pravilno, kot to obrtni zakon predvideva, izrekla za sistem zbornic. Glasovanja, kot se vrše sedaj v Bački so prostovoljna, kjer nima pravice uplivati direktno niti zastopnik skupne zbornice, niti Obrtnega Saveza. To glasovanje je pod državno kontrolo in tako sedaj ni mogoče skupni zbornici v Novem Sadu več vršiti pritiska, da bi morda prisilila obrtništvo, da glasuje za skupno zbornico, ki jo noče in ne mara.

Obrtniki dravske banovine smo prepričani v objektivnost državnih oblasti in zato upravičeno pričakujemo, da se bo tudi v Dravski banovini moralo izvršiti čimprej glasovanje za sistem gospodarskih zbornic, tako kot to obrtni zakon predvideva in pod kontrolo državnih oblasti, ki bodo jamčile za svobodno izrečene sklepe na občnih zborih.

Končno pa vidimo moralno pomoč v bratih Srbih in Hrvatih, ki nas ne bodo zapustili. Oni so nam jamstvo, da bo svobodna obrtnikova volja pod kontrolo državnih oblasti prišla kmalu do izraza na občnih zborih obrtniških zadrug dravske banovine.

Hvaležni smo bratom Srbom in Hrvatom še prav posebno zato, ko vidimo njihov vsestranski napor in požrtvovanje osvoboditi slehernega obrtnika iz krempljev industrije in trgovine, ter končno od neobrtnikov, ki hočejo voditi obrtniško gospodarsko politiko v svoj prid.

Vsak reditelj na „Obrtniškem Zboru“ ima na reverju suknjača rožo iz traku državne trobojnice. V roži je obrtniški znak in na traku je napis D. J. O. Pri vsakem teh rediteljev dobe posetniki zbora pojasnila.

Še en „velik obrtniški zbor“ v Ljubljani.

(Ali pa odkrito povedano: zbegavanje in razburjanje obrtniške skupnosti.)

V nedeljo smo pod gornjim naslovom čitali v dnevnih „Jutru“ in „Slovencu“ razglas s podpisom gg. Golčerja, Pristova, Bureša, Hohnjeca, Maloviča in Rebeka.

„Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani“ je pa pod gornjim naslovom napovedalo že skoro pred 3 meseci svoj „Obrtniški zbor“, o katerem se je javno razpravljalo v vsaki številki našega strokovnega lista „Obrtnik“ z znanim dnevnim redom. Tudi isti dnevni red nam je gornja skupina pod patronanco Rebeka kopirala brez vsakega sramu.

Za tako zborovanje je potrebno širše pooblastilo in je podpisano društvo j. o. z. d. b. o tem razpravljalo na večkratnih sejah ob navzočnosti do 40 uglednih vodilnih članov. Radevedni pa smo, ako so na objavah in v vabilih podpisani nasprotniki o tem tudi razpravljali tako precizno in če imajo pooblastila od članov, ker poznamo razne osebe teh organizacij, katere o njih zboru do objave niso ničesar vedeli. Če se je kje kaj sklopalo, zakaj se je to tako skrivalo pred javnostjo? Mi bi njihovo namero z veseljem pozdravili in bi se radi priključili njihovu zboru, ako bi bil res namenjen namenu in če bi bili tovrstni zbor sklicali pred našim ali za našim ali bi pa nas vsaj pravočasno obvestili o svoji nameri takrat, ko mi še nismo imeli dovršenih vseh predpriprav za naš zbor. Mi bi radevolje odstopili, ker smatramo za nepotrebno dva enaka zbora ob istem času. Za vsako zborovanje je vendar treba obrtništvu pravočasno objaviti, da se lahko temeljito pripravi, kakor smo to storili mi, ne pa, da se obrtništvo pritegne v dvorano nepripravljeno, kakor se je to pri teh gospodih vedno prakticiralo. Na tak način se seveda lahko vjame dobro obrtništvo na limanice.

Vprašamo zgoraj imenovane gospode: Zakaj niste tega zborovanja sklicali že pred nami ali pa za nami, saj vendar je bila vaša sveta dolžnost organizirati splošni skupini obrtniški zbor. Toda oni tega niso smatrali za potrebno, ker hočejo, da plava obrtništvo v nejasnosti. Sedaj pa, ko vidijo, da je za zbor, sklican od d. j. o. z. d. b., veliko zanimanje, in ko so pričeli spoznavati, da bo uspeh tega zborovanja velik, so smatrali za potrebno, če bi se dal ta zbor za

dobrobit splošnega obrtništva vsaj deloma zmanjšati in preprečiti. Drugič jih je prignala k temu ukrepu tudi bojazen, da bi še oni njih pristaši, ki še niso informirani o njihovem delovanju, ne slišali pri nas resnice, ker potem bi še te zgubili. Ravno zato so se kar naenkrat pojavili s sklicanjem zbora točno ob istem času, skoro na istem kraju in skoro z istim dnevnim redom. Obrtništvo, premisli, ali ne smrdi to morda po demagoštvu, zakulisnem spletkarjenju in bojazljivosti? Pred nekaj dnevi smo mi razposlali vabila z znanim dnevnim redom na vsa zadruga načelstva, obrtna društva, razne korporacije in na razne odlične osebnosti. Kar naenkrat so storili sedaj oni nekaj dni za nami isto in do zadnjega časa ni bilo o njih ničesar znanega. Saj še niti zadnji „strokovni“ list, kakor ga nazivajo „Obrtni vestnik“ z dne 26. avgusta ni prav ničesar vedel o tem zborovanju povedati, ker spodobilo bi se, da bi vsaj en teden preje obrtništvo javili, ako hoče seznaniti posetnike. Mislimo, da so imeli ostali politični dnevniki boljše zveze s sklicatelji tega zbora, kakor pa sam njihov strokovni list. Domnevamo tudi, da so za glavami sklicateljev, kakor tudi za te mpozivom zopet temne zakulisne sile, katere hočejo doseženo enotnost med obrtništvom zmanjšati, da se bodo še v nadalje lahko igrali z obrtništvom in njihovo voljo, (ali pa imajo celo željo, da bi se naš zbor sploh preprečil), kar pa upamo, da se jim bo slej ko prej ponesečilo.

Zatoj obrtniki, ne pustimo se zbegavati od nikogar! Naša borba in naše delo je čisto in odkrito. Mi nismo zborovanja nikomur prikrivali, ter tudi za udeležence nismo delali nikake razlike. Nimamo tudi pred nikomur strahu, pa naj se izreče večina za eno ali drugo stvar. Nam je le na tem ležeče, da nastopi obrtništvo enotno, in ne razcepljeno, ker le na ta način so možni uspehi, katerih obrtništvo do sedaj ni bilo deležno, ne sme se pa naših obrtniških vrst zopet umetno dvojit. Mi rabimo skupnost tudi z ostalim obrtništvom države.

Delajmo za napredek obrtništva, ne pa za njegovo suženstvo in propast. Želimo samo to, da bi nam ona, nam nasprotna skupina dala priliko, tako kakor smo jim hoteli mi, da bi se mi lahko pojavili na njihovem zborovanju in jim povedali iz oči v oči, da je le v nesebičnosti moč.

Naše geslo je poštenost, zato Vas vabimo. Obrtniki in obrtnice! Kdor je za splošno korist obrtništva in, kdor želi uspeh obrtniškega stanu naj pride v nedeljo, dne 4. septembra na veliko obrtniško zborovanje ob 9. uri v hotel „Union“.

Društvo jugosl. obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani.

Naravne in umetne barve.

Barve ločimo po njih izvoru v anorganske ali rudninske in v organske, to so take, ki jih napravljamo posredno ali neposredno iz rastlinstva in živalstva. K rudninskim ali anorganskim spadajo predvsem vrste belih barv, to so permanentno bela (Permanentweiß), katera izvira iz naravnega težca (Schwerspat) in iz katerega so napravljena kemičnim potom svinčeno-bela (Bleiweiß) in cinkova bela (Zinkweiß). Posebno znana in mnogo rabljena rudninska barva je minij (Minige). Rabi se jo za temeljno barvo pri železnih konstrukcijah. Ta barva je kemično spojen s kisikom, katera ima v zraku. Tudi iz spojine železa in kisika nastane poznana rudeča barva, namreč angleška ali polirno-rudeča. Ravno tako so razna okra (Okerarten) akcijski produkti železa. Cinoberno rudeča je pa spojina živega srebra in žvepla. Baker se spaja z raznim iprvinami (elementi) in nam da modre in zelene barve, kakor n. pr. bakreno lazuro (Kupferlasur) in svinjebrodsko zelena (Schweinfurtergrün). Modra barva je nadalje tudi aluminijeva natrijeva sol ultramarin in dragocena kobalidsko modra. Rumene barve se dobi iz spojine kroma s svinčcem in kisikom, kar se imenuje kromova rumena in spojina kadnja z žveplom, kadnjevo rumena.

S tem pa seveda ni izčrpana vrsta vseh anorganskih barv. Vendar pa, čeravno bi našli vse rudninske (mineralne) barve, bi bile te proti organskim v zelo veliki manjšini. Nastanek in pridobivanje organskih barv direktno iz živalstva in rastlinstva je bil običaj v prejšnjih stoletjih, v teku zadnjega stoletja se pa napravljajo organske barve bolj in bolj umetnim potom. Cudežno pri napravljanju teh barv je, da se vse te krasne organske barve napravljajo iz tera, kateri je bil skozi dolgo dobo let neugoden odpadek plinaren, pri pridobivanju svetilnega plina iz črnega premoga.

Že v prvi tretjini 19. stoletja so odkrili v premogovnem teru veliko organskih spojin. Večina od njih je imela poseben in izrazit duh, zato se jih je imenovalo aromatične spojine in so vse te vezave teh spojin iz ogljika in vodika (ogljic,

diamant je čist ogljik v trdi obliki, vodik je sestavni del vode), ki se stvorijo iz bencola. Iz teh nastajajo najlepše umetne barve, katere si le želimo. Najbolj udomačene in znane barve iz te grupe so „anilinske barve“, katere dajejo tudi vsem tem barvam, ki jih pridobivamo iz tera ime. Oznaka „anilinska barva“ za vse terove barve nima več prave upravičenosti, ker ravno prave anilinske barve iz tera ne vsebujejo nič anilina. (Anilin je belo brezbarvno, olje se vleče kakor med in se ga dobi med drugim tudi iz premogovega tera). Največjo važnost so dobile takozvane „acovne“ barvne vrste (Acofarbstoffe) in indigo. Medtem ko anilinske barve niso posebno dobro vzdržne na svetlobi in so proti acovnim barvam slabše, se je iznašlo leta 1901 modro barvo, katera je prednačila vsem drugim in katero se označi z „indantren modra“. Indantrenska barva (oznaka je reklamno zveneče ime) je prešla potem na vse svetlobo vzdržne barve in označi dobro kvaliteto in pristnost.

Razvoj v barvilstvu se je zelo hitro razširil. Še pred sto leti je bilo zelo malo terovih barv in je leta 1856. v neki knjigi omenjeno, da se indigo (modro barvilo, ki se sedaj pridobiva na umeten način) pridobiva iz rastlin v tropskih krajih, modri les (Blauholz) se dobi iz Mehike, krep se pridobiva iz neke orientalske korenine, neka ščitna uš, katera daje karmin barvo, rumeno barvo se pridobiva iz rese van itd. Kdor rabi v sedanjih dobi barve in čopiče, ne potrebuje za ta, preje obrtniku potrebna imena več vedeti, ker sedaj dobi vsak že narejene barve gotove v nakup in te barve so iz tera. Obrtniško strokovno znanje se je s tem seveda tudi skrcilo in odtegnilo od opazovanja narave. Ako vzamemo barve neke preproste rože, so te barve še vseeno vsem umetnim daleč za vzor. Vzor so tudi pridobitni tehnik za barve, in do sedaj še ni nikdo iznašel sestava naravnih barvil. Sicer je že marsikaj znano n. pr. o antitokijanu (strojilo), ki navzame vsa barvila od modre do temno-rudeče, isto poznamo nosilce barv, ki nam napravljajo svetle tone od rumene do rudeče, odkrilo se je tudi, da so bela barva cvetlic le z zrakom napolnjene celice itd. Ampak ravno tako, kakor še ne znamo umetno napraviti življenja, ravno tako ne moremo umetno napraviti take rože, na katero bi nasedla najnavadnejši neumna žuželka. A. K.

Iz organizacije Društva jugoslovanskih obrnitnikov za Dravsko banovino v Ljubljani.

Pripravljalni odbor Društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani, podružnica v Celju je prejel odobrena pravila za ustanovitev podružnice. Pravila so bila odobrena dne 25. avgusta t. l.

Tovariši v Celju in okolici, ki jim načeluje naš agilni tovariš in ugledni obrtnik g. Stojan Holobar so nabrali za to našo prvo podružnico pod njegovim vodstvom na svojem teritoriju že preko 150 članov. K odobritvi pravil jim iskreno čestitamo želeč obilo uspeha v obrtniškem delu na tem polju.

Podrobnosti o ustanovnem občnem zboru objavimo v prihodnji številki „Obrtnika“, na kar že sedaj opozarjamo vse celjske in okoliške obrtnike, da se udeležijo tega zbora v čim večjem številu.

Pripravljalni odbor Društva jugoslovanskih obrtnikov v Ljubljani, podružnica Bled in okolica je tudi pridno na delu ter je že sedaj pristopilo preko 60 članov, katero število pa od dne do dne še narašča. Tudi pravila za to podružnico so že vložena pa upamo, da bodo tudi kmalu odobrena.

Novo zdravljenje opeklin se je iznašlo v tem, da se potrese sveža opekline s segretim taninom (strojarsko sredstvo). Tanin veže na sebe nastale strupe na oteklini in prepreči, da bi ti strupi prešli v kri. Na rani nastane temna varovalna kožica in ni treba nikakega povoja. Bolečine popuste v najkrajšem času.

Gospodarstveni odsek na Bavarskem je prekontroliral 25 režijskih državnih delavnic in je končno ugotovil, da so vse nerentabilne. V interesu splošnega gospodarstva se jih bode skušalo odpraviti in se bode delo poverilo privatnim podjetnikom.

Obrtnik ali kaznenec.

Podpisane obrtniške zadrage v Mariboru so sklenile, sklicati shode svojih članov, na katerih se bode obravnavalo uprašanje sprejemanja in izvrševanja obrtniških poslov v tujakšnji moški kaznilnici.

Solidarno z nami gre tudi naše delavstvo, uvidevši da je vsak, ki dela nam konkurenco, tudi njihov nasprotnik in povzročitelj brezposelnosti onih delavcev, ki so se svoje stroke dostikrat s težkimi žrtvami naučili, morajo pa biti danes brez kruha in zaslužka, medtem ko zavzemajo kaznenici njihova mesta.

Tako na obrtniških, kakor tudi na delavskih sestankih se sprejemajo tozadevne resolucije, katere se bodo odposlale na merodajna mesta.

Podpisane obrtniške zadrage v Mariboru pozivajo vse bratske in sorodne stroke v krajih, kjer se nahajajo kaznilnice, da povzdignejo z nami svoj glas in zahtevajo, da se izvrševanje obrtniških del v drž. moških kaznilnicah in podobnih zavodih omeji le na lastno potrebo, ker jim po obrtnem zakonu ne pripada pravica obrti. Končno naj se pa zahteva, da se mora ta paragraf zakona spremeniti in popolnoma odpraviti delo v kaznilnicah.

Zadruga krojačev in sorodnih strok v Mariboru. — Cevljarska obrtna zadruga v Mariboru. — Kovinarska zadruga v Mariboru. — Obrtna mizararska zadruga v Mariboru. — Zadruga slikarjev, pleskarjev, lakirnikov itd. v Mariboru. — Skupna obrtna zadruga v Mariboru. — Skupna obrtna zadruga za okrožje na Tezmem.

Podpisan: Anton Krajer.

Položnico za poravnavo naročnine lista »Obrtnik« ste založili, poiščite jo takoj in nakažite 30.— Din še danes, da ne boste zopet pozabili!

Obrtniško društvo v Brežicah.

Obrtniško društvo v Brežicah je poslalo sledečo resolucijo na g. ministra za trgovino in industrijo, katero objavljamo v vednost obrtništvu v našem listu.

Čast nam je po nalogu predstavnikov obrtniških organizacij sreza Brežice predložiti sledečo

resolucijo:

Predstavniki Obrtniškega društva v Brežicah in funkcionarji obrtnih zadrug v Brežicah, zbrani na skupni seji dne 1. julija t. l., si dovoljujejo prositi Vas gospod minister, da blagovolite čimprej izdati nalog za razpis volitev v gospodarske zbornice, da s tem omogočite obrtnikom, da si izvolijo zastopnike, ki bodo uživali njih polno zaupanje in bodo mogli po svojem svobodnem prepričanju delovati v prid našega stanu.

Sprejmite gospod minister izraze našega odličnega spoštovanja.

Poslevodeči podpredsednik: Tajnik:
Florjanič Franjo s. r. Ivan Gabrič s. r.

Slikanje lesa.

Sedanji način, da se je pobarvalo pločevino, les itd. tako, kot bi bil to les, marmor itd. (Masen, fladern), se to ne napravi več s čopičem. S čopičem se tako urisavanje ni nikdar povsem dobro posrečilo in je vsak nestrokovnjak lahko takoj spoznal, da so rože od lesa ali od marmorja narisane in ne naravne.

V pleskarstvu se pa porablja zadnji čas nova metoda, katera prekopiira strukturo lesa ali marmorja tako natančno, da jo tudi strokovnjak ne more spoznati od prave za potvorjeno ali ponarejeno.

Delo in postopek se vrši na sledeč način: Fotografira se 2 m široko in 3 metre visoko furnirsko ploščo neke vrste lesa. Iz te fotografije se napravi kliše. (Klišeji so kovinaste plošče, v katere se s pomočjo raznih kislin ujedka (užre ali udolbe) sliko lesa (za vzgled se primerja lahko tiskarsko črko). Ta kliše se namaže s odgovarjajočo barvo, kakoršno ima te vrste les (mahagoni rudeče, oreh rujavo itd.). Ko je kliše enakomerno namazan s odgovarjajočo barvo, se zavali čez njega gumijast valj. (Tako tiskanje imenujemo „offsettisk.“) Na ta gumijast valj se prime sveža barva klišeja, ki ima naris strukturo lesa. S tem, še svežim valjem se zavali nato čez les ali pločevino, katerega se je pa seveda že preje temeljno pobarvalo (grundiralo) in posušilo. Gumijast valj pusti svojo barvo na leseni plošči,

ali bolje rečeno, odtisne sliko fotografiranega lesa na les ali pločevino. Isto se lahko odtisne tudi na pločevinasto ploščo ali les, strukturo marmora ali zidu itd.

Ko se tak odtisk posuši, se na njega polira ali se po novem načinu obrizga z nitroceluloznimi laki in barvami. Na ta način narejen posnetek je tako dobro ponarejen, da se ne da ločiti od naravnih lesov ali marmorjev. A. K.

Pozabili ste, da smo Vas opozorili, da poravnate 30 Din za naročnino »Obrtnika«. Ker list prejimate že od početka, je Vaša dolžnost, da ga poravnate. Opozorili smo Vas že, da smatramo onega za naročnika, ki ni do 3. številke vrnil lista. Storitorej samo obrtniško dolžnost in ne odlašajte več s plačilom!

Pojasnilo.

Zaznali smo, da je zbornica imenovala kot člane v okrožne odbore take ljudi, kateri niso niti samostojni obrtniki. Srečne zadrage in obrtniki, kateri bodo imeli take zastopnike.

Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani je razposlalo vsem zadrugam in obrtnim društvom vabila za udeležbo na obrtniškem zboru 4. septembra 1932 v Ljubljani. Istotako je poslalo vsem obrtnim zadrugam in obrtnim društvom plakate in letake s prošnjo, da jih primerno razobesi. Tem potom obveščamo društva in zadrage zato, če bi se slučajno za katero zadrugo vabila ali plakati izgubili, da opozore imenovani kljub temu svoje člane na res „samostojen obrtniški zbor“.

Odbor „Dr. j. o. z. d. b.“

Okrožni odbori rokodel. združb in njih sestava.

Zbornica za TOI je imenovala ustrezno obrtnemu zakonu § 364 pripravljalne odbore Okrožnih odborov obrtniških združb na svojem teritoriju.

Obrtni zakon § 377 (1) točka 13 se pa glasi, da člani v okrožne odbore obrtniških združb volijo skupščine poedinih združb. Z ozirom na to in pa, ker ni zbornica glasom nove uredbe še preustrojena, je prav čudno to, da je zbornica kratkoma imenovala člani v okrožne odbore, kar sicer odgovarja § 364, ne odgovarja pa § 377 in delstvu, da je zbornica z novo uredbo drugačna, kot je bila doslej. Imenovanja v pripravljalne odbore za okrožne odbore je izvršila zbornica zopet tako, da je imenovala tja na vodilna mesta le ljudi, ki v glavnem ne reprezentirajo obrtništvu in od katerih je že v naprej vedela, da so vneti pristaši skupnih zbornic — akoravno niso nikaki poznani obrtniški delavci. Pač dokaz, da zbornica odnosi nje uradništvo — kar smo prepričani — dikira, kdo naj bodi obrtniški funkcionar na tem ali onem položaju obrtniških strokovnih organizacij. Ta imenovanja so pa tudi nekake nagrade onim obrtnikom (imena imamo na razpolago), ki so se na občnih zborih pokazali za najvnetejše zagovornike skupnih zbornic. Te obrtnike je uradništvo zbornice na občnih zborih poedinih zadrug moralno prepričalo, kar danes sami priznavajo, da naj vstrajajo za skupne zbornice pod to ali ono pretvezo in obljubo, da pridejo ali v okrožni odbor ali pa kam drugam. Toda gospodje pri zbornici so se zmotili. Že precej časa je namreč, ko so bili imenovani pripravljalni odbori, a do danes še ni nikjer nobenega dela, kar je pač dokaz, da so pripravljalni odbori, imenovani od zbornice, nezmožni. Pravno odbori tudi še ne obstoje ter je prav zato čudno, kako si upajo poedini imenovani načelniki teh odborov sklicevati in podpisovati vabila za obrtniške zbornice, ko se pa vendar še niti pripravljalni odbori niso konstituirali, niš se je vršila kakšna tozadevna seja, da bi tak postopek odobrila.

Dokaz nam je to za nezmožnost imenovanih odborov, ki so pristransko imenovani in v katerih so danes nekatere osebe — seveda samo šele na papirju, ki jim je zbornica celo z dopis obljubila to ali ono prednost. Kot ilustracijo naj zaenkrat navedemo slučaj, da je na Jesenicah obrtnik, ki se je sam tozadevno izdal, a mu je danes že žal — pač strah pred gospodi iz zbornice. Sličnih slučajev beležimo še več, ker so že obrtniki sami prišli do spoznanja in so to sporočili nam, da vemo, kdo in kaj in na kakšen način jih je pripravil za to ali ono glasovanje proti lastnim obrtniškim interesom.

Ko je bil Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani imenovan likvidator, kar smo že pisali, da je bilo nepravilno glasom novega obrtnega zakona § 422 (3) in katere pritožbe še danes nimamo rešene, je bilo v dekretu najavljeno, da je ta čin izvršen

Vsak obrtnik naj rabi in priporoča samo obrtniške izdelke in domače blago.

radi novopredvidenih okrožnih odborov. Do danes pa ni stopil pravno v življenje še noben okrožni odbor, niti je Zveza O. Z. v Ljubljani prenehala, še tianj so pa upoštevanj sedanj izvoljeni funkcionarji Zveze, ki jim je bilo po dostavitvi tega dekreta vsako nadaljnje delovanje v Zvezi nemoogoče. Upravičeno torej trdimo, da ima Zbornica dve meji: eno za pristaše ločenih zbornic, drugo za pristaše skupnih zbornic, kar prav dobro občutimo danes vsi obrtniki. Rečemo pa eno, da našim idealnim obrtniškim zadrugam in njih prostovoljnim Zvezam ni prav nikdo drug grobokop, kot sedanjji gosposdi okrog „Obrtnega Vestnika“, katerega so si tudi prilastili na način, ki ni vreden obrtniškega ponosa.

Vse to so dokazi, pač še več bi jih lahko navedli, pa ne moremo — radi krize —, da bi obrtništvo zvedelo vse, kar je potrebno. Dovolj je pa že to, sicer pa lahko zve vsak posameznik še marsikaj, kar se — ne da — zapisati, če se pa osebo informira pri naših tovariših, mu bodo ti lahko povedali in kjer se bo prepričal, kdo je demagog ali kdo je pravi obrtniški tovariš.

Kot zadnje o okrožnih odborih je pa važno tudi vprašanje upravnih tajnikov, ki jih seveda mora potrditi zbornica. Mnenja smo, da spada na to mesto predvsem v vsak okrožen odbor dobro veržiran in tehniško naobražen uradnik, ki ima veselje in čut odgovornosti napram službi, ki mu je poverjena. Nikakor pa ne spadajo na ta mesta ljudje, ki imajo tozadevno umazano preteklost in katerim so obrtniški interesi le v toliko mar, v kolikor jih veže služba in osebno poznanstvo s posameznimi funkcionarji. Opozarjamo že danes vse sedanje in bodoče funkcionarje, ki bodo v teh odborih, da posvetijo prav nastavitvi upravnega tajnika pri posameznih okrož. odborih veliko opreznost ter da nikakor ne nastavijo za tajnika človeka, ki mu tako mesto ne pripade z ozirom na njegovo dosedanje delovanje v sličnih korporacijah. Mnenja smo, da morajo priti na taka mesta nove, tehniško izobrazene moči, ki bodo kos nalogam in vredni službe za dobrobit in prosper obrtništva. Naloga zbornice je pa tudi, kar jo še vnaprej opozarjamo, da z nepremišljeno potrditvijo posameznega upravnega tajnika lahko še več škoduje obrtništvo, kot so škodovali že različni tajniki, uslužbeni pri sedanjih obrtniških korporacijah našemu obrtništvo. Mi budno pazimo na vsak korak in odklanjamo ljudi sumljivo preteklosti, da bi vodili obrtniško politiko, katero so nam že itak kot bivši uradniki zelo zavozili. Pročirajati že vnaprej take ljudi je pa greh, ki ga obrtništvo ne bo odpustilo in za katerega bodo odgovorni le posamezniki, ki jih bo obrtništvo terjalo za odgovor.

Rajko Sajovic:

O slogih pohištva.

Barok (1600—1700).

Komaj doseže slog renesance svoj višek, se pojavi v umetnostnem oblikovanju nova smer, s se ne naprej določenimi cilji. Renesanca se preljuje in združuje v novo gibanje, katerega poznamo danes pod imenom barok. Od česa izhaja beseda barok o temu so še dandanes mnenja ločena. V nobenem slučaju se tudi ne da ugotoviti časovni nastanek baroka kajti med renesanco in barokom ni nobenih niti najmanj vidnih oblikovnih razlik, katere bi dale sklepaj na vidno dobo rojstva baroka ni nobenih znakov, ki bi tvorili prepad med tema dvema slogoma, kakor se je to zgodilo med gotičkim slogom in renesanco. Baročno oblikovanje se razvija neposredno iz renesance, uporablja še nadalje njene motive, vendar pa skuša najti nove možnosti in zasleduje nove cilje. Kot novo, čisto baročno značaja se pojavlja takoj v razvoju okrogline, okrogli robovi in obrobnj okrasci. Drugih novih edinstvenih oblik barok ne najde; preide pa v nove možnosti kombinacije z omeščavo in izpremembo naravnih motivov. V ustroju visokih in razsežnih prostorov najde barok predmet, kjer lahko pokaže in razvije svojo umetnostno moč. Ne omeji se na posamezne komade, čeravno je vsak komad zase dovršenost, temveč prehaja vsak komad v drugega ne samo v razmerju, nego tvori vses kupaj zaokroženo ali pa raztegnjeno celoto. K ustvarjanju in stopnjevanju nameravanih učinkov služi podvojitve in razmnožitve okrasnih členov, stebrov, slopov, opazev, napustnih vencov, ravnosko tudi zaimnožitve različni prevojev; tako da pri opazovanju mnogokrat izgubimo iz vida začetni motiv. Vse se preliva in prehaja eno v drugo. Vsak kos pohištva je skoro eno samo rezbarsko delo z manjšim dodatkom strugarja. Mizariji te dobe so moral biti ob enem tudi strugarji in dovršeni rezbarji, oreh ne običajni rokodelci, temveč umetniki, dobri risarji in vestni opazovalci prirode in vsega življenja. Pri temi slogu najdemo bogato izdelane intarzije, katere menda pri temi tudi dosežejo svoj višek. Oblikovno je ta slog čisto slikarski, zato je tudi tako motivčno bogat, ker slikarstvu je dana skoro neomejena možnost,

da razvije svoje, četudi fantastične domisleke. Dobro bo tudi, da s malo oglečemo, zakaj je nastal slog baroka in kateremu namenu je služil. V času, ki ga smatramo za začetno dobo baroka, torej v drugi polovici šestnajstega stoletja, se pojavljajo v krščinstvu razne reformacije in protireformacije. Rim kot središče milijonov vernih kristjanov skuša obdržati svoj vpliv na vse duhovno in svetno življenje. Papeži kot popolni gosposdarji svoje rimske države v političnem in kulturnem življenju skušajo dati istemu mestu čisto poseben pečat in odlično mesto v zgodovini in to vsled bojazni, da utegne z ozirom na razna njim nevšečna gibanja, bogata dedščina davnje preteklosti, izgubiti na svoji vrednosti in ugledu. Pregled čez delavnost Rima v drugi polovici šestnajstletnega stoletja nam kaže da umetnostno delovanje papežev ni ohromelo; v kljub velikemu naporu svojih moči v kratki dobi visoke renesance, temveč da skušajo isto še prekiniti. Hoče se jim v dovršenosti, lastnih samostojnih podjetij. V lastnem samostojnem delu, ki naj bo kolikor mogoče značilno za svojega snovatelja ter naj se po možnosti loči od drugih sorodnih del, si skuša vsak papež postaviti monumentalni spomenik v umetnostnem delovanju. Razni vladarji in knezi so poleg cerkve glavni pobuditelji umetnosti. Barok je življenjski slog kraljevskih dvorov in njihove okolice. S krato in bogastvom istega si nadevajo zvišen značaj, mu skušajo dirigirati pot, ter mu nadevajo cel tudi svoje ime. (Jezuitski barok slog Ludvika XI. ind.) (Dalje prih.)

S tem, da poravnate naročnino 30 Din, izpolnite svojo obrtniško dolžnost, ki Vas veže do našega lista in katerega vzdržujete Vi sami. Zato ne odlašajte z nakazilom naročnine.

V zagrebškem Obrtničkem vjesniku od 13. t. m. čitamo:

„Vprašanje organizacije zbornice v Novem Sadu. In če tudi je prejšnji tečen izšla naredba o novi razdelitvi in kompetenci vseh zbornic v državi, vseeno je že sedaj prispela naredba vsem obstoječim obrtniškim organizacijam novosadske TOI zbornice, naj se ponovno oblasni, za kakšen sistem zbornice so obrtniki, t. j. ali so za skupne, ali so za samostojne Obrtniške zbornice. Za sedaj so bile za to področje odredene skupne zbornice, proti čemur pa obrtniki najodločnejše protestirajo.

Pravila za obrtne zadrug.

(Dalje.)

VII. Urad zdrugbe.

Člen 42.

Za opravljanje vseh administrativnih poslov zdrugbe lahko ustanovi skupščina urad zdrugbe. Urad sestavlja pisarniško osebje zdrugbe.

Tajnika kot šefa urada in vse stalno osebje postavlja na predlog uprave skupščina zdrugbe. Začasno osebje postavlja na predlog uprave skupščina zdrugbe. Začasno osebje postavlja uprava in mu odreja njegove prejemke.

Nadzorstvo nad poslovanjem urada vrši predsednik zdrugbe. Vršiti tudi disciplinsko oblast nad osebjem zdrugbe.

VIII. Nadzorstvo.

Člen 43.

Nadzorstvo nad zdrugbo vrši zbornica v Za zbornico po teh pravilih se smatra samo ta zbornica.

Zbornica sme vsak čas odrediti pregled celokupnega poslovanja zdrugbe. Vsaki skupščini kakor tudi vsakemu sestanku poedinih organov zdrugbe sme prisostvovati odposlanec zbornice, ki ima pravico do besede. Zbornica je upravičena zahtevati od zdrugbe, naj v določenem roku odpravi ugotovljene nedostatke. Če zdrugba tej zahtevi ne ugodí, postopa zbornica po členu 45 teh pravil.

Če zbornica v 15 dneh, odkar je zanj zvedela, spozna, da nasprotuje odločba uprave ali skupščine zakonu, zakonitim naredbam in predpisom ali tem pravilom ali če se je z njo vobče prekoračilo področje zdrugbe, ustavi njeno izvršitev.

Zoper vsako določbo, ki jo izda zbornica ob izvrševanju svojega nadzorstva, se sme pritožiti zdrugba na bansko upravo.

Člen 44.

Ban sme odrediti da prisostvuj vsaki skupščini zdrugbe predstavnik oblastva, ki obvešča bansko upravo o poslovanju skupščine. Banska uprava ima pravico, razveljaviti v 15 dneh, odkar je doznala zanj, vsako odločbo uprave ali skupščine, ki nasprotuje zakonom, zakonitim naredbam in predpisom ali tem pravilom ali ki se je z njo prekoračilo področje zdrugbe, če ni zbornica tega že prej storila.

Člen 45.

Če se pregreše uprava in poedini njeni člani pri svojem poslovanju zoper svoje dolžnosti, zoper odredbe zakona o obrtih ali teh pravil, jih sme kaznovati zbornica z disciplinsko kaznijo do Din 1000.— (tisoč dinarjev). To kazni je izročiti človekoljubnim skladom zdrugbe ali pa porabiti za druge človekoljubne namene.

Če se izkaže uprava ali član uprave nespodobno ali nespodobnega za voditev poslov zdrugbe ali če se ponovno pregreši zoper pravila ali zakon, disciplinske kazni po prednjem odstavku pa ne zadoščajo, da bi se zavarovalo pravilno poslovanje uprave, sme ban po službeni dolžnosti ali na predlog zbornice upravo zdrugbe ali poedine njene člane dolžnosti razrešiti, za voditev poslov zdrugbe do izvolitve nove uprave pa postaviti komisarja. V tem primeru mora sklicati komisar v treh mesecih skupščino, da se izvoli nova uprava. (Dalje prihodnje)

Za reklamo skrbilo — ali kako lepake za naš obrtniški zbor odstranjujejo.

V torek, dne 30. avgusta zvečer so bili nalepljeni v veži restavracije „Zvezda“ naši lepaki. To očitno ni bilo všeč našim obrtnikom-izdajalcem, ker jih je nekdo odstranil. Ob tem času, ko so bili odstranjeni, se je ravno vršilo veliko zborovanje nove vsedržavne stranke v veliki dvorani Kazine. In da ne bi naš lepaki poleg onih drugih motili — sožitje — so bili odstranjeni. Uslužbenec restavracije „Zvezda“ je izjavil, da mu je ukazal te plakate odstraniti restavrater g. Krapež. Z ozirom na naše informacije in poznejši osebni pogovor z g. Krapežem smo pa zvedeli, da ni bilo to res, temveč je res, da g. Krapež ni dal nobenega teh plakatov odstraniti, ampak ravno nasprotno je prav rad dovolil, da so plakati na tem mestu, izražajoč začudenje, kako bi mogel on kaj takega storiti, ker je v njegovih lokalih mesta za vse.

Po dejanjih se bomo dodobra spoznali, kar se tudi naše obrtniške izdajice prav dobro zavedajo. Tudi črvček se brani pred svojim poginom — toda ne s takimi sredstvi.

Zaenkrat hvala lepa za reklamo — obrtništvo pa, ki se ne pusti terorizirati je v nedeljo, dne 4. septembra na zborovanju v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani.

V Berlinu se je osnovalo društvo, katero si je nadejalo nalogo pospeševati in poživeti pozabljeno umetno kovaštvo. Izdelki te kovaške stroke prejšnjih stoletij vzbujajo še sedaj pozornost po svoji kvaliteti in lepoti, zato hočejo poživeti uporabo takih izdelkov v sodobnem stavbarstvu.

Državna zveza obrtnikov v Nemčiji je poslala k državnemu kanclerju (predsedniku vlade) odposlanca, kateri so zahtevali, naj država preskrbi obrtniškim mojstrim delo in naročila. Istočasno so predlagali, naj se z ukazom določi popravo in predelava starih, popravila potrebnih hiš.

Število obrtniških vajencev v Nemčiji se je zmanjšalo za 25% od leta 1931 do leta 1932. V zidarski stroki jih je za 45% manj, v tesarski za 56%, v klesarski 66%, v mizarski 40%, v tapetniški 30%, v kolarski 35% itd. V pekovski, knjigoveski, pletarski (za vrbovino), kleparski, damski krojački, dimnikarski in urarski stroki so se pa vajenci pomnožili.

Sodarji v Gradcu so na svojem letnem zboru protestirali proti temu, da se v obrtne zadeve umiščajo politiki. Protestiralo se je tudi proti uvozu sodov iz Jugoslavije, kjer se dobe ti izdelki za zelo nizko ceno. Pozivalo se je člane k obrtniški skupnosti.

Ličarji (Lakierer) v Nemčiji so sestavili na svojem zborovanju pritožbo na državno oblast, ker ona ne zatre sušmarstva, katero prevzame skoraj polovico njih dela. Pravilo, da sušmarji nimajo nikakih tehniških priprav za izvrševanje tega dela, zato so vsa po njih izvršena dela površna. Kdor oddaja delo sušmarjem, krši zakon in povzroča škodo obrtnikom.

Tiskal J. Blasnika nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija. d. u. v Ljubljani Odgovoren I. Mikul.

Obrtniški zbor v Unionu mora biti od nas tako zaseden, da izzivalci, kateri se zbirajo pod obrtniškim imenom in pod okriljem neobrtiškijh voditeljev ne bodo dobili v naši dvorani več prostora.